

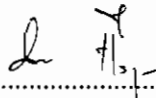
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน
ในโรงพยาบาล เขตภาคตะวันออก

วรุณย์พันธ์ มากบุญดี

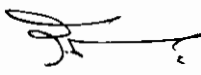
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่
คณะพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วรณัฐพันธ์ มากบุญดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

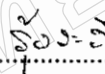
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กวนา กิรติคุณวงศ์)

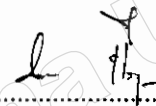
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

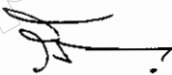
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

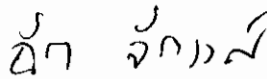
(ดร.รุ่งระวี นาวีเจริญ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กวนา กิรติคุณวงศ์)

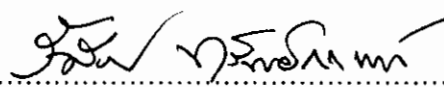
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีกรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2553

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวนา กิริติยุตวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและรองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน เป็นกำลังใจ และเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ตลอดจนคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เพ็ญจันทร์ จันทร์ประเสริฐ อาจารย์นงลักษณ์ นฤวัตร คุณจารุวรรณ รัตนะมงคลกุล คุณอรสา หงิมรักษา และคุณเดือนจิต ภักดีพรหม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผู้อำนวยการโรงพยาบาลฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และขอบคุณกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพคลินิกเบาหวานทั้ง 58 แห่ง

ขอกราบขอบพระคุณความห่วงใย และกำลังใจที่ยิ่งใหญ่จาก คุณแม่วันทนา และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น และเพื่อนร่วมงาน ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ห่วงใย และอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ

วรุณย์พันธ์ มากบุญดี

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทคัดย่อภาษาไทย	ซ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของความสามารถทางการพยาบาล.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางการพยาบาล.....	13
การประเมินความสามารถทางการพยาบาล.....	18
การดูแลผู้ป่วยเบาหวาน.....	21
บทบาทของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	26
ความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	32
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	36
สรุปการทบทวนวรรณกรรม.....	40
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	42
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิจัย.....	52
ผลการวิจัย.....	52
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ส่วนที่ 2 ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ส่วนที่ 4 ความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	58
ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	81
ภาคผนวก ค	91
ภาคผนวก ง	94
ภาคผนวก จ	98
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รายละเอียดของแบบประเมินภาวะสุขภาพ SF-36 แยกตามมิติ.....	37
2 การแปลผลความหมายแต่ละมิติของแบบประเมินภาวะสุขภาพ SF-36.....	38
3 จำนวน และร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	53
4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณวุฒิ.....	54
5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการให้บริการ ในคลินิกเบาหวาน.....	55
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยร้อยละ ของคะแนนภาวะสุขภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง.....	56
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ ของคะแนนความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยร้อยละ ของคะแนนความสามารถ ของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	59
9 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสุขภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การได้รับการพัฒนาความรู้ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน.....	57
10 คะแนนรายชื่อของภาวะสุขภาพ.....	92
11 คะแนนรายชื่อของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	93
12 คะแนนรายชื่อของความสามารถด้านความรู้โรคเบาหวาน.....	95
13 คะแนนรายด้านของความสามารถด้านทักษะโรคเบาหวาน.....	96
14 คะแนนรายชื่อของความสามารถด้านทักษะโรคเบาหวาน.....	97
15 คะแนนรายชื่อของความสามารถด้านเจตคติ.....	98

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	44

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

49920873: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: ความสามารถ/ พยาบาลคลินิกเบาหวาน

วรรณย์พันธ์ มากบุญดี: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวานในโรงพยาบาล เขตภาคตะวันออก (FACTORS RELATED TO DIABETIC NURSE ABILITIES AT HOSPITALS IN EASTERN REGION OF THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ภาวนา กิริติยวงศ์, ปร.ด., รัชณี สรรเสริณ, Ph.D., 100 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวานในโรงพยาบาลเขตภาคตะวันออก โดยปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย ภาวะสุขภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การได้รับการพัฒนาความรู้ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ณ คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก จำนวน 129 ราย จากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 58 แห่ง ในเขตภาคตะวันออก ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ภาวะสุขภาพ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน ใช้สถิติเชิงบรรยายและสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าพยาบาลคลินิกเบาหวานมีภาวะสุขภาพ อยู่ในระดับดี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างดี ความสามารถอยู่ในระดับปานกลางโดยความสามารถด้านความรู้ในระดับต่ำ ด้านทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเจตคติอยู่ในระดับดี ภาวะสุขภาพ การได้รับการพัฒนาความรู้ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($r = .32, .39, .39$ ตามลำดับ) ส่วนระยะเวลาปฏิบัติงาน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ณ คลินิกเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก ควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการดูแลผู้ป่วยด้านความรู้ และทักษะ ให้ดีขึ้น รวมทั้งควรส่งเสริมภาวะสุขภาพ พัฒนาความรู้ และความพึงพอใจในงานเพื่อเพิ่มความสามารถของพยาบาลคลินิกเบาหวาน

49920873 : MAJOR : ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORD: NURSE ABILITIES/ DIABETIC CLINIC

VARUNPHAN MAKBUNDEE: FACTORS RELATED TO DIABETIC NURSE ABILITIES AT HOSPITALS IN EASTERN REGION OF THAILAND. ADVISORY COMMITTEE: PAWANA KEERATYUTAWONG, Ph.D., RACHANEE SUNSERN, Ph.D., 100 P. 2012.

The aims of this study was to examine the relationship between related factors and diabetic nurse abilities in Eastern region of Thailand. The related factors consisted of health status, work duration, diabetic education training, and work satisfaction. One hundred and twenty nine subjects were register nurses who were responsible for diabetic clinic, 58 out patient department in Central hospital, general hospital and community hospital. Stratified random sample was used to recruit the subjects. Three questionnaires were completed with the demographic data, the health status, the work satisfaction, and the diabetic nurse abilities. Data were analyzed by descriptive statistic and Pearson's correlation coefficient.

The result revealed that health status was in a good level. The work satisfaction was rather good level. The diabetic nurse abilities was in a moderate level by low level of knowledge, moderate level of skills, and good level of attitude. Health status ($r = .32$), diabetic education training ($r = .39$), and work satisfaction ($r = .39$) had significant positive correlation with diabetic nurse abilities ($p < .01$). Work duration had no significant correlation with diabetic nurse abilities.

The study finding indicated that diabetic nurses who work at diabetic out patient clinic should be systematically improved their abilities related to diabetes care both diabetic knowledge and skills. Moreover, promoting health status of diabetic nurse and enhancing work satisfaction can increase diabetic nurse abilities.